

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0289/2013

23.9.2013

***

SOOVITUS

Nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Armeenia Vabariigi vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtmise lepingu sõlmimise kohta (05859/2013 – C7-0113/2013 – 2012/0332(NLE))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Edit Bauer

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

SISUKORD

Lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI	6
VÄLISKOMISJONI ARVAMUS	8
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	11

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Armeenia Vabariigi vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtmise lepingu sõlmimise kohta (05859/2013 – C7-0113/2013 – 2012/0332(NLE))

(Nõusolek)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (05859/2013),
  - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Armeenia Vabariigi vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtmise lepingu eelnõu (05860/2013),
  - võttes arvesse taotlust nõusoleku saamiseks, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 79 lõikele 3 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a (C7-0113/2013),
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 81 ja artikli 90 lõiget 7,
  - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni soovitusi ning väliskomisjoni arvamust (A7-0289/2013),
1. annab nõusoleku lepingu sõlmimiseks;
  2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Armeenia Vabariigi valitsusele ja parlamendile.

SELETUSKIRI

Euroopa Liidu lepingu kohaselt tugineb ELi tegevus rahvusvahelisel areenil põhimõtetele, millest on juhitud liidu enda loomisel, arendamisel ja laienemisel ning mida liit soovib edendada ka ülejäänud maailmas. Selle eesmärgi poole tuleb püüelda, edendades ja ehitades üles partnerlussuhteid kolmandate riikidega, kusjuures pöhirõhk peab olema demokraatia leviku suurendamisel ning õigusriigil ja headel valitsemistavadel. Pärast 2004. ja 2007. aasta laienemisi muutusid ELi välispiirid ning sellest tekkis vajadus tugevdada sidemeid ELi uute naabritega.

Sellega seoses täitsid väga olulist rolli partnerlus- ja koostöölepingud, millega hakati ELi ja teatud kolmandate riikide vahelisi suhteid reguleerima juba enne nimetatud laienemislaineid. Alates 1990ndate lõpust on Euroopa Liit sõlminud kümme partnerlus- ja koostöölepingut, ühe neist Armeeniaga, mis jõustus 31. mail 1999. Leping lõi raamistiku koostööks mitmes valdkonnas ja sisaldas ka ebaseadusliku sisserände artiklit (artikkel 72), millega osalised nõustuvad tegema ebaseadusliku sisserände ärahoidmiseks ja kontrollimiseks koostööd ning võtma tagasi kõik ebaseaduslikult teise osalise territooriumil viibivad kodanikud.

Euroopa naabruspoliitika loomisega anti selge signaal uutele naaberpiirkondadele, sh Lõuna-Kaukaasiale, mis on nüüd palju lähemal kui enne laienemist. Armeenia, Aserbaidžaani ja Gruusia liitumine Euroopa naabruspoliitikaga viitab ka sellele, et partnerid on valmis süvendama partnerlus- ja koostöölepingus sätestatud koostööd. Uus Euroopa naabruspoliitika tegevuskava Armeenia jaoks avas uusi partnerlusväljavaateid, mh algatati dialoog inimeste liikumist puudutavatel teemadel, nagu inimeste tagasivõtmine ja viisapoliitika. Samas aga oli selles etapis eesmärgiks vaid viisaküsimusi puudutava informatsiooni vahetus, kuna palju tööd oli veel ees seoses menetluste vastavusse viimisega Euroopa nõuetega.

Idapartnerlust peetakse oluliseks sammuks, mis annab Euroopa naabruspoliitikale erimõõtme. Selle uue raamistiku eesmärk on kiirendada Euroopa Liidu ning Armeenia, Aserbaidžaani, Valgevene, Gruusia, Moldova ja Ukraina majanduslikku ja poliitilist integratsiooni.

19. detsembril 2011 volitas nõukogu komisjoni ametlikult alustama läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Armeenia vahelise tagasivõtulepingu üle, mis allkirjastati lõpuks 19. aprillil 2013, kuid selle jõustumiseks on vaja eelnevalt Euroopa Parlamendi nõusolekut. EL on juba sõlminud tagasivõtulepingu üheksa ELi mittekuuluva riigiga. Lõuna-Kaukaasia riikidest on leping seni sõlmitud vaid Gruusiaga, aga käimas on juba ka läbirääkimised Aserbaidžaaniga.

27. oktoobri 2011. aasta ühisavalduses ELi ja Armeenia liikuvuspartnerluse kohta otsustasid osalised sõlmida vastastikkuse põhimõttel põhineva liikuvuspartnerluse, mille eesmärk on paremini hallata seaduslikku rännet ja tööjõurännet, sealhulgas korduv- ja ajutist rännet.

Raportöör on sarnaselt Euroopa Komisjoni ja nõukoguga arvamusel, et pärast mitmeid läbirääkimisvoore on Armeenia lõpuks valmis lepingut sõlmima.

Viisalihtsuslepingu toetamiseks tuleb võtta tõhusaid meetmeid, et oleks tagatud ebaseadusliku sisserände voogude ärahoidmine ja kontrollimine. Juba partnerlus- ja koostööleping sisaldas tagasivõtmist puudutavat artiklit, milles mõlemad osalised nõustusid

võtma tagasi kõik ebaseaduslikult teise osalise territooriumil viibivad kodanikud. Hiljuti läbirääkimistel arutluse all olnud tagasisivõtulepingu eesmärk on kehtestada vastastikkuse põhimõtte alusel selliste isikute kiire ja tõhusa tuvastamise ning ohutu ja nõuetekohase tagasisaatmise kord.

Tagasisivõtu- ning viisade väljastamise lihtsustamise lepingu sõlmimine on väga oluline samm Armeenia ja ELi suhetes. Siiski on vaja veelgi suuremat integreeritust. Euroopa Parlamendi 20. mai 2010. aasta resolutsioonis, mis puudutab vajadust ELi Lõuna-Kaukaasia strateegia järele, kutsuti ELi muu hulgas üles Lõuna-Kaukaasia piirkonnaga aktiivsemalt tegelema. Osalised arutasid hiljuti veel ühe, tihedama koostöökokkulepe ehk assotsiatsioonilepingu sõlmimist, mis tugevdab Armeenia ja Euroopa Liidu koostööd.

Tagasisivõtulepingu sõlmimist silmas pidades,

- kutsub raportöör üles lepingut sõlmima ja kiidab selle heaks, kuna selle tulemusena muutub kodanike liikuvus lihtsamaks, mis on omakorda vajalik inimestevaheliste kontaktide loomiseks,
- kutsub raportöör komisjoni üles jälgima nende kahe lepingu rakendamist, et oleks võimalik tuvastada võimalikud takistavad asjaolud, mis tuleb kõrvaldada, et saaks hakata täielikult kasutama lihtsustatud viisarežiimi eeliseid,
- kutsub raportöör komisjoni üles suurendama jõupingutusi läbirääkimistel samasuguste lepingute sõlmimise üle Aserbaidžaaniga, mis on Lõuna-Kaukaasia piirkonna viimane riik, kellega neid ei ole veel sõlmitud,
- lisaks kutsub raportöör nõukogu, komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles läbirääkimiste jooksul pidevalt rõhutama Euroopa Parlamendi 18. aprilli 2012. aasta resolutsioonis sisalduvaid soovitusi, mis puudutavad ELi ja Armeenia vahelisi assotsieerimislepingu läbirääkimisi.

27.6.2013

VÄLISKOMISJONI ARVAMUS

kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Armeenia Vabariigi vahelise riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtmise lepingu sõlmimise kohta (05859/2013 – C7-0113/2013 – 2012/0332(NLE))

Arvamuse koostaja: Tomasz Piotr Poręba

LÜHISELGITUS

Oma 4. detsembri 2006. aasta teatises Euroopa naabruspoliitika arendamise kohta¹ on komisjon soovitanud, et Euroopa naabruspoliitika riikidega tuleks alustada läbirääkimisi tagasivõtu- ja viisalihtsustuslepingute üle. Kooskõlas ühise lähenemisviisiga ELi viisalihtsustuspoliitikale leppisid liikmesriigid 2005. aasta detsembris alaliste esindajate komitee tasandil kokku, et viisalihtsustuslepinguid ei sõlmita ilma tagasivõtulepingu sõlmimiseta.

7. mail 2009. aastal Prahast toimunud tippkohtumisel vastu võetud ühisdeklaratsioonis, millega loodi idapartnerlus, on rõhutatud, kui tähtis on toetada kodanike liikuvust turvalises keskkonnas viisalihtsustus- ja tagasivõtulepingute kaudu. Ühisdeklaratsioonis seati pikaajaliseks eesmärgiks viisanõude kaotamine, millega peab kaasnema julgeolekutingimuste paranemine, et võidelda piiriülese kuritegevuse ja ebaseadusliku rändega. 2011. aasta septembris Varssavis toimunud tippkohtumisel kinnitati need eesmärgid uuesti, rõhutades eriti seda, et edasine koostöö ja kooskõlastamine peaks hõlmama ebaseadusliku rände ärahoidmist ja selle vastast võitlust, turvalisema ja paremini korraldatud rände ja liikuvuse toetamist ning integreeritud piirihaldust.

Esildatud otsuses võetakse arvesse ja kajastatakse Armeeniaga tehtava koostöö olemasolevat raamistikku, eelkõige 1999. aastal jõustunud partnerlus- ja koostöölepingut, 2006. aasta novembris vastu võetud ELi ja Armeenia Euroopa naabruspoliitika tegevuskava, idapartnerluse tippkohtumise deklaratsioone, aga ka ELi ja Armeenia assotsieerimislepingu sõlmimiseks peetavaid käimasolevaid läbirääkimisi.

19. detsembril 2011 võeti vastu ametlik luba alustada Armeeniaga läbirääkimisi

---

¹ COM(2006)0726.

tagasivõtulepingu üle. Läbirääkimised algasid 2012. aasta veebruaris ja kokkulepitud tekst parafeeriti 18. oktoobril 2012. aastal.

Lepingu sõlmimist käsitleva otsuse ettepanekus on terve rida tavapäraseid elemente, mida kasutatakse ELi ja kolmandate riikide vahel sõlmitavates tagasivõtulepingutes. Tagasivõtukohustus on täielikult vastastikune ja see hõlmab nii oma riigi kodanikke kui ka kolmandate riikide kodanikke ja kodakondsuseta isikuid, ühtlasi on kehtestatud eeltingimused kahe viimase rühma isikute tagasivõtukohustuse suhtes. Lepingus nähakse ette lepingu praktilise kohaldamise kord, sealhulgas tagasivõtmise ühiskomitee loomine, tingimused kiirmenetluse läbiviimiseks, klauslid kulude ja andmekaitse kohta ning lepingu seos muude rahvusvaheliste kohustustega. Lepingut kohaldatakse Gruusia ja ELi territooriumi suhtes, välja arvatud Irimaal, Taanis ja Ühendkuningriigis.

Leping sisaldab punkti, milles kinnitatakse veel kord, et lepingu kohaldamisel tagatakse inimõiguste järgimine ning osaliste kohustuste ja ülesannete täitmine tulenevalt nende suhtes kohaldatavatest rahvusvahelistest õigusaktidest.

Armeenia on ratifitseerinud paljud asjakohased rahvusvahelised konventsioonid, sealhulgas 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsiooni ja 1967. aasta protokollid. Armeenia on Euroopa Nõukogu ja Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni liige. Lisaks on Armeenia partnerriik idapartnerluses, mis põhineb kohustusel järgida rahvusvahelise õiguse põhimõtteid ja põhiväärtusi, sealhulgas inimõigusi ja põhivabadusi. Märkida tuleb ka seda, et 15. juulil 2010. aastal alustati läbirääkimisi, et sõlmida ELi ja Armeenia vahel uus tõhustatud assotsieerimisleping. 2009. aasta detsembris algas ka ELi ja Armeenia vaheline inimõigustealane dialoog, mille käigus on seni toimunud neli vooru.

Eelnevat silmas pidades on arvamuse koostaja seisukohal, et Armeenias on kehtestatud piisavalt kindel raamistik selleks, et tagada tagasivõtulepingu alusel koheldavate isikute õiguste järgimine. Tagasivõtulepingu sõlmimisega ei tohiks venitada ning see peaks jõustuma viisalihtsustuslepinguga samaaegselt, sest need kaks lepingut on omavahel seotud.

*****

Väliskomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil teha Euroopa Parlamendile ettepanek anda nõusolek.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	27.6.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 28 -: 1 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Bastiaan Belder, Michael Gahler, Ana Gomes, Anna Ibrisagic, Liisa Jaakonsaari, Anneli Jäätteenmäki, Jelko Kacin, Tunne Kelam, Eduard Kukan, Alexander Graf Lambsdorff, Marusya Lyubcheva, Ria Oomen-Ruijten, Bernd Posselt, Hans-Gert Pöttering, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Marek Siwiec, Charles Tannock, Eleni Theoharous, Geoffrey Van Orden, Boris Zala
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Antonio López-Istúriz White, Marietje Schaake, Traian Ungureanu, Ivo Vajgl, Janusz Władysław Zemke
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Leonidas Donskis, Danuta Jazłowiecka, Gabriel Mato Adrover

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	18.9.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 38 -: 8 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jan Philipp Albrecht, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Lívia Járóka, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Svetoslav Hristov Malinov, Clemente Mastella, Véronique Mathieu Houillon, Claude Moraes, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Alexander Alvaro, Cornelis de Jong, Marian-Jean Marinescu, Salvador Sedó i Alabart, Janusz Wojciechowski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Nuno Teixeira